

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi sosiaalihuoltolain ja siihen liittyvien lakien muuttamisesta

Johdanto

Sosiaali- ja terveysministeriö pyytää erityisesti jakelussa mainittuja tahoja antamaan lausuntonsa liitteenä olevasta luonnoksesta hallituksen esitykseksi sosiaalihuoltolain muuttamisesta sekä siihen liittyviksi laeiksi. Hallituksen esityksessä ehdotetaan muutettavaksi sosiaalihuoltolakia, sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen käsittelystä annettua lakia, sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annettua lakia, työttömyysturvalakia ja kehitysvammaisten erityishuollosta annettua lakia. Kuntouttavasta työtoiminnasta annettu laki ehdotetaan kumottavaksi. Lisäksi ehdotetaan näistä johtuvia sekä muita vähäisempiä muutoksia eräisiin muihin lakeihin. Muutoksia ehdotetaan palvelutarpeen arviointia, omatyöntekijää ja asiakassuunnitelmaa koskevaan sääntelyyn. Sosiaalihuollon kirjaamista koskeva sääntely siirrettäisiin asiakastietolakiin ja tässä yhteydessä ammattihenkilöiden kirjaamista koskevia velvoitteita kevennettäisiin ja poistettaisiin päällekkäistä kirjaamista koskevaa sääntelyä. Esityksessä ehdotetaan korotettavaksi pitkäaikaista ympärivuorokautista palveluasumista ja pitkäaikaista laitoshoidoa koskevia sekä jatkuvasta ja säännöllisestä kotona annettavasta palvelusta perittäviä asiakasmaksuja. Esitys liittyy esitykseen valtion vuoden 2027 talousarvioksi ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä. Esitys on tarkoitus antaa eduskunnalle syksyllä 2026 budjettilakiaikataulussa. Ehdotetut lait on tarkoitettu tulemaan voimaan pääosin 1.7.2027. Sosiaalihuoltolain 17 ja 17 a §, laki kuntouttavan työtoiminnan kumoamisesta ja laki vuoden 1982 sosiaalihuoltolain muuttamisesta tulisivat kuitenkin voimaan jo 1.1.2027. Myös asiakasmaksuihin ehdotettavat korotukset tulisivat voimaan 1.1.2027.

Tausta

Esityksellä toteutetaan Petteri Orpon hallituksen hallitusohjelmaa, jonka mukaan sosiaalihuollon palvelulainsäädäntöä uudistetaan vastaamaan hyvinvointialueita koskevaa sääntelyä. Lisäksi hallitusohjelman mukaisena tavoitteena on ollut työ- ja toimintakykyä edistävien palvelujen kokonaisuudistaminen.

Tavoitteet

Esityksen tavoitteena on selkeyttää ja uudistaa sosiaalihuoltolakia hyvinvointialueen sosiaalihuollon toimintaa ohjaavana keskeisenä sisältölakina siten, että ehdotetut muutokset ohjaisivat sosiaalihuollon toimintaa nykyistä vahvemmin oikea-aikaiseen tuen tarpeiden

tunnistamiseen ja niihin vastaamiseen. Esityksellä selkeytetään, yksinkertaistetaan ja joustavoitetaan sosiaalihuollon asiakasprosessia sekä osittain sosiaalipalveluja koskevaa sääntelyä. Tavoitteena on korostaa sosiaalityön ja sosiaaliohjauksen roolia sosiaalihuollon ydintoimintana sekä varmistaa, että sosiaalityöntekijän ammattitaitoa ja osaamista kohdennettaisiin sellaisiin erityisosaamista vaativiin asiakastilanteisiin ja asiakkuuksiin, joissa osaamisesta on eniten hyötyä. Sosiaalihuollon asiakasprosessin osalta esityksen tavoitteena on keventää hallinnollista työtä, vähentää ammattihenkilöiden kirjaamiseen käyttämää työaikaa ja kohdentaa sosiaalihuollon ammattihenkilöiden työtä yhä enemmän asiakkaan oikea-aikaiseen tukemiseen. Tavoitteena on mahdollistaa asiakkaan tarvitsema ohjaus, neuvonta ja ammatillinen tuki oikea-aikaisesti ennen tilanteiden monimutkaistumista tai pitkittymistä. Tavoitteena on myös turvata pitkäaikainen tuki niille asiakkaille, jotka sitä tarvitsevat. Palvelusäännösten uudistamisen tavoitteena on purkaa mahdollisia päällekkäisiä rakenteita, toimintaympäristön muuttumisen vuoksi tarpeetonta yksityiskohtaista sääntelyä ja koota tiettyjä yksittäisiä palveluja isommiksi kokonaisuuksiksi. Palvelujen osalta uudistetaan erityisesti sosiaalihuollon työllistymistä ja osallisuutta edistävien palvelujen kokonaisuutta sekä lapsiperhepalveluja. Uudistamisen tavoitteena on luoda sellaista palvelulainsäädäntöä, joka mahdollistaisi hyvinvointialueelle asiakkaiden tuen tarpeisiin vastaamisen joustavasti, kustannustehokkaasti ja alueelliset olosuhteet ja tarpeet paremmin huomioiden. Palveluihin tehtävien muutosten tarkoituksena on purkaa päällekkäisiä palvelurakenteita. Tavoitteena on myös parantaa sosiaalihuollon vaikuttavuutta ja vahvistaa sisältöjohtamista. Esityksellä pyritään lisäksi osaltaan parantamaan julkisen talouden kestävyyttä ja luomaan edellytyksiä velkaantumisen kasvun taittamiseen.

Vastausohjeet vastaanottajille

Myös tahot, joita ei ole erikseen mainittu jakelussa, voivat toimittaa ministeriölle lausuntonsa. Lausunto annetaan vastaamalla Lausuntopalvelu.fi:ssä julkaistuun lausuntopyyntöön. Lausunnon antamista varten vastaajan on rekisteröidyttävä ja kirjauduttava Lausuntopalvelu.fi:hin. Tarkemmat ohjeet palvelun käyttämiseksi ovat Lausuntopalvelu.fi:n sivulta Ohjeet > Käyttöohjeet. Palvelun käyttöönoton tukea voi pyytää osoitteesta lausuntopalvelu.om@gov.fi. Lausunto voidaan vaihtoehtoisesti toimittaa sosiaali- ja terveysministeriön kirjaamoon sähköpostilla osoitteeseen kirjaamo.stm@gov.fi. Kirjaamoon toimitetussa lausunnossa pyydetään mainitsemaan asianumero VN/35729/2023. Lisäksi kirjaamoon toimitettu lausunto pyydetään lähettämään esimerkiksi sähköpostin liitetiedostona Word- tai PDF-muodossa, jotta lausuntoasiakirja ei sisällä tarpeettomia henkilötietoja, kuten yksityishenkilön sähköpostiosoitetta. Jos lausunto on jätetty Lausuntopalveluun, sitä ei tarvitse erikseen lähettää sosiaali- ja terveysministeriölle sähköpostitse tai kirjepostissa.

VAHVA-järjestelmää käyttäviä ministeriöitä pyydetään viemään lausuntonsa myös VAHVAAan asialle VN/35729/2023.

Kirjepostitse lausunnon voi toimittaa osoitteeseen:
Sosiaali- ja terveysministeriö
PL 33
00023 VALTIONEUVOSTO

Kaikki annetut lausunnot ovat lähtökohtaisesti julkisia viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) mukaisesti. Lausunnot julkaistaan hankkeen julkisilla hankesivuilla, tunnus STM107:00/2023. Yksityishenkilön lausunto julkaistaan kuitenkin hankesivuilla

tietosuojasyistä ainoastaan, jos henkilö tätä kirjallisesti pyytää esimerkiksi lausuntonsa yhteydessä tai sen saateviestissä. Lisäksi kaikki lausuntopalvelussa annetut lausunnot, mukaan lukien yksityishenkilöiden lausunnot, ovat automaattisesti kaikkien nähtävissä lausuntopalvelussa. Ministeriö ei julkaise kirjaamoon sähköpostitse tai postitse toimitettuja lausuntoja lausuntopalvelussa, vaan ainoastaan hankkeen julkisilla hankesivuilla. Lausunnossa ei tule ilmoittaa tarpeettomia henkilötietoja. Vaikka yksityishenkilön kirjaamoon toimittamaa lausuntoa ei julkaistaisi verkossa, lausunto on ministeriöltä kaikkien saatavissa viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain mukaisesti.

Aikataulu

Lausunnot pyydetään toimittamaan viimeistään 29.5.2026 klo 16.15.

Ruotsinkielinen esitysluonnos (esityksen pääasiallinen sisältö, lakiehdotukset) julkaistaan 20.4.2026.

Ruotsinkieliset lausunnot pyydetään toimittamaan viimeistään 1.6.2026 klo 16.15.

Valmistelijat

Lisätietoja lausuntopyynnöstä antavat:

Sosiaalineuvos Virva Juurikkala, sosiaalihuoltolaki puh. 029 5163 460

Lakimies Irina Heikkinen, sosiaalihuoltolaki puh. 029 5163 109

Erytisasiantuntija Jaana Heinonen, työikäisten toimintakyvyn ja osallisuuden tuki puh. 029 5163 145

Neuvotteleva virkamies Susanna Hoikkala, lapsiperhepalvelut ja rajapinta lastensuojelulakiin puh. 029 5163 482

Sähköpostit ovat muotoa: etunimi.sukunimi(at)gov.fi

Linkit

<https://valtioneuvosto.fi/sv/projektet?tunnus=STM107:00/2023> - Länk till projektets webbplats.

<https://valtioneuvosto.fi/hanke?tunnus=STM107:00/2023> - Linkki hankeikkunaan.

Liitteet:

[Lausuntoversio 170426_HE laiksi sosiaalihuoltolain muuttamisesta sekä siihen liittyviksi laeiksi.pdf](#) - Hallituksen esitysluonnos laiksi sosiaalihuoltolain muuttamisesta sekä siihen liittyviksi laeiksi suomeksi.

[SHL_Regeringens proposition till riksdagen.pdf](#) - Propositionens huvudsakliga innehåll på svenska. Lagförslaget kompletteras senare.

Jakelu:

Abilita
ADHD-liitto ry
Akava ry
A-klinikkasäätiö
Allianssi ry
Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto Arene ry
Ammattiliitto JHL
Ammattiliitto Jyty
Ammattiliitto Pro ry
Apotti
Aseman lapset ry
Asiakas- ja potilasturvallisuuskeskus
Aulikki Kananoja, ylisosiaalineuvos
Autismiliitto ry
Barnavårdsföreningen i Finland rf
CGI
Diakoniatyöntekijöiden liitto ry
Eduskunnan oikeusasiamiehen kanslia
Elinkeinoelämän keskusliitto EK
Ensi- ja turvakotien liitto ry
Espoo-Kauniainen työllisyysalue
Etelä-Hämeen työllisyysalue
Eteläisen Keski-Suomen työllisyysalue
Etelä-Karjalan hyvinvointialue
Etelä-Karjalan työllisyysalue
Etelä-Kymenlaakson työllisyysalue
Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue
Etelä-Satakunnan työllisyysalue
Etelä-Savon hyvinvointialue
Etelä-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus – Socca
FMA – Funktionsrätt med ansvar rf
Folkhälsan
Förbundet De Utvecklingsstördas Väl-FDUV
Förbundet Finlands Svenska Synskadade -FSS
Harrikari Timo, Helsingin yliopisto
Helsingin kaupunki
Helsingin työllisyysalue
Huoltaja-Säätiö
HUS
HUS
Hyvinvointiala Hali ry
Hyvinvointialueyhtiö Hyvil Oy
Ihmisoikeuskeskus
Ihmisoikeusliitto
Into – etsivä nuorisotyö ja työpajatoiminta ry
Invalidiliitto ry
Itsenäisyyden juhluvuoden lastensäätiö Itla
Itä-Uudenmaan hyvinvointialue
Julkis- ja yksityisalojen toimihenkilöliitto Jyty ry
Julkisalojen koulutettujen neuvottelujärjestö JUKO
Julkisten ja hyvinvointialojen liitto JHL ry

Jyväskylä-Muuramen työllisyysalue
Järvi-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus
Kainuu-Koillismaan työllisyysalue
Kainuun hyvinvointialue
Kansaneläkelaitos
Kanta-Hämeen hyvinvointialue
KEHA-keskus
Kehitysvammaisten Tukiliitto ry
Kehitysvammaliitto
Keravan ja Sipoon työllisyysalue
Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue
Keski-Pohjanmaan työllisyysalue
Keski-Savon työllisyysalue
Keski-Suomen hyvinvointialue
Keski-Uudenmaan hyvinvointialue
Keski-Uudenmaan työllisyysalue
Kirjon omaishoitajat ry
Kirkkonummen, Vihdin ja Siuntion työllisyysalue
Kirkon alat ry
Kommunernas socialtjänst KST
Korkein hallinto-oikeus
Kouvolan työllisyysalue
Kuluttajaliitto
Kunta- ja hyvinvointialueyönantajat KT
Kuntaliitto
Kuntoutussäätiö
Kuopion työllisyysalue
Kuurojen liitto
Kymenlaakson hyvinvointialue
Kynnys ry
Lahden työllisyysalue
Lapin hyvinvointialue
Lapsiasiavaltuutetun toimisto
Lapsioikeusjuristit ry
Lastensuojelun keskusliitto ry
Leijonaemot ry
Lohja-Karkkilan työllisyysalue
Lupa- ja valvontavirasto
Länsi-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus
Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue
Läntisen Pirkanmaan työllisyysalue
Mannerheimin Lastensuojeluliitto
Mediconsult
Meri-Lapin työllisyysalue
Mielenterveyden keskusliitto
Mikkelin seudun työllisyysalue
Monika-Naiset liitto ry
Neurokirjon ammattilaiset NAM ry
Neurovähemmistön Aktivistit ry ja Nuoret Aktivistit
Näkövammaisten liitto
Oikeusministeriö

Opetus- ja kulttuuriministeriö
Oulun seudun työllisyysalue
Pakolaisneuvonta ry
Pelastakaa lapset ry
Pietarsaaren seudun työllisyysalue
Pirkanmaan hyvinvointialue
Pohjanmaan hyvinvointialue
Pohjanmaan työllisyysalue
Pohjois- ja Itä-Lapin työllisyysalue
Pohjoisen Keski-Suomen työllisyysalue
Pohjois-Karjalan hyvinvointialue
Pohjois-Karjalan työllisyysalue
Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue
Pohjois-Savon hyvinvointialue
Pohjois-Suomen elinvoimakeskus
Pohjois-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus
Porvoo työllisyysalue
Psykoterapeuttiyhdistys PSYRY ry
Punainen risti
Päijät-Hämeen hyvinvointialue
Päijät-Hämeen työllisyysalue
Pösö Tarja, professori emerita
Raahen työllisyysalue
Raaseporin työllisyysalue
Romaniasiaain neuvottelukunta RONK
Rovaseudun työllisyysalue
Ruotsinkielinen sosiaalialan osaamiskeskus – FSKC Ab
Saamelaiskäräjät
Sakki ry (ammattiin opiskelevat)
Salon työllisyysalue
SAMS – Samarbetsförbundet kring funktionshinder
Satakunnan hyvinvointialue
Satakunnan työllisyysalue
Savonlinnan työllisyysalue
Setlementti Tampere ry
Sininauhaliitto ry
Sisäministeriö
Sisä-Suomen elinvoimakeskus
Sisä-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus
SOS Lapsikylä
Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto Valvira
Sosiaalihuollon professiojohtajien verkosto pj
Sosiaalityön tutkimuksen seura
Sosiaalityöntekijöiden seura
SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry
Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK
Suomen Kielipolku SLI ry
Suomen Lukiolaisten Liitto
Suomen lähi- ja perushoitajaliitto SuPer ry
Suomen Mielenterveys ry
Suomen Nuorisovaltuustojen Liitto ry

Suomen opiskelijakuntien liitto SAMOK ry
Suomen Psykologiliitto ry
Suomen sosiaalioikeudellinen seura
Suomen Tourette- ja OCD-yhdistys ry
Suomen ylioppilaskuntien liitto SYL ry
Suupohjan työllisyysalue
Svenska Finlands folkting
Talentia ry
Tampereen seudun työllisyysalue
Tasa-arvovaltuutetun toimisto
Tehy ry
Terveiden ja hyvinvoinnin laitos THL
Terveyssosealityö ry
TietoEVRY
Tietosuojavaltuutetun toimisto
Toimihenkilökeskusjärjestö STTK ry
Tukena-säätiö
Tunturi-Lapin ja Pellon työllisyysalue
Turun työllisyysalue
Työ- ja elikeinoministeriö
TyöHämeen työllisyysalue
TyöLakeuden työllisyysalue
Työterveyslaitos TTL
Työttömien valtakunnallinen yhdistys
Uudenmaan elinvoimakeskus
Valli ry
Valtakunnallinen sosiaali- ja terveysalan eettinen neuvottelukunta ETENE
Valtion taloudellinen tutkimuskeskus VATT
Valtioneuvoston oikeuskansleri
Valtiovarainministeriö
Vammaisfoorumi ry
Vammaisten lasten ja nuorten tukisäätiö Vamlas
Vane Vammaisten henkilöiden oikeuksien neuvottelukunta
Vanhusasiavaltuutettu
Vanhustyön keskusliitto
Vantaan ja Keravan hyvinvointialue
Vantaan työllisyysalue
Varsinais-Suomen hyvinvointialue
Vihreä Keidas
Yhdenvertaisuusvaltuutettu
Ylivieska, Kalajoki, Nivala -työllisyysalue
Ylä-Savon työllisyysalue
Ålands landskapsregering

Taustatiedot lausunnonantajalta

Edustan

- Ministeriö tai valvontaviranomainen
- Hyvinvointialue, Helsingin kaupunki tai HUS
- Ammatillinen järjestö tai edunvalvoja
- Muu järjestö tai yhdistys
- Yliopisto tai ammattikorkeakoulu tai tieteellinen järjestö
- Yksityishenkilö
- Muu

Lausunnonantajan lausunto

1 Onko ehdotus kokonaisuudessaan kannatettava?

- Kyllä
- Ei
- Osittain kyllä
- Osittain ei
- Ei kantaa

Perustelut tiiviisti esityksen kannatettavuudesta?

2 Vastaavatko ehdotukset esityksen tavoitteita?

- Kyllä
- Ei
- Osittain kyllä
- Osittain ei
- Ei kantaa

Perustelut tiiviisti esityksen tavoitteista?

3 Lausuntopalaute luvusta 1, onko erityistä tukea tarvitsevaa asiakasta koskeva pykäläesitys 5 a § kannatettava?

- Kyllä
- Ei
- Osittain kyllä
- Osittain ei
- Ei kantaa

Perustelut tiiviisti esityksen kannatettavuudesta?

4 Lausuntopalaute luvusta 2, onko erillinen hyvinvoinnin edistämistä koskeva 10 a § kannatettava?

- Kyllä
- Ei
- Osittain kyllä
- Osittain ei
- Ei kantaa

Perustelut tiiviisti esityksen kannatettavuudesta?

5 Lausuntopalaute luvusta 3 - sosiaalityö ja sosiaaliohjaus: Ovatko ehdotukset selkeitä ja toteutettavissa olevia?

- Kyllä
- Ei
- Osittain kyllä
- Osittain ei
- Ei kantaa

Perustelut tiiviisti?

6 Lausuntopalaute luvusta 3 - lapsiperhepalvelu: Onko ehdotus uudesta lapsiperhepalvelusta ja siihen sisältyvästä taloudellisesta tuesta selkeä ja toteutettavissa oleva?

- Kyllä
- Ei
- Osittain kyllä
- Osittain ei
- Ei kantaa

Perustelut tiiviisti?

7 Lausuntopalaute luvusta 3 - Onko ehdotus uudesta työkäisten toimintakyvyn ja osallisuuden tuen palvelusta selkeä ja toteutettavissa oleva?

- Kyllä
- Ei
- Osittain kyllä
- Osittain ei
- Ei kantaa

Perustelut tiiviisti?

8 Muu lausuntopalaute lukuun 3?

9 Lausuntopalaute sosiaalihuollon toteuttamisen alkuvaiheessa: neuvonta ja ohjaus, vireilletulo ja sosiaalihuollon asiakkuus, yhteyden saaminen sosiaalihuoltoon ja tuen tarpeen arviointi (luvut 2 ja 4) Ovatko ehdotukset selkeitä ja toteutettavissa olevia?

- Kyllä
- Ei
- Osittain kyllä
- Osittain ei
- Ei kantaa

Perustelut tiiviisti?

10 Lausuntopalaute luvusta 4 – asiakassuunnitelma ja omatyöntekijä? Ovatko ehdotukset selkeitä ja toteutettavissa olevia?

- Kyllä
- Ei
- Osittain kyllä
- Osittain ei
- Ei kantaa

Perustelut tiiviisti?

11 Lausuntopalaute luvusta 4 - erityistä tukea tarvitsevan lapsen sosiaalityöntekijän asiakasmitoitus. Onko ehdotus selkeä ja toteuttavissa oleva?

- Kyllä
- Ei
- Osittain kyllä
- Osittain ei
- Ei kantaa

Perustelut tiiviisti?

12 Muu lausuntopalaute lukuun 4?

13 Lausuntopalaute luvusta 5 - sosiaalityöntekijän erityiset tehtävät. Onko ehdotus selkeä ja toteuttavissa oleva?

- Kyllä
- Ei
- Osittain kyllä
- Osittain ei
- Ei kantaa

Perustelut tiiviisti?

14 Lausuntopalaute luvusta 5 - sosiaalihuollosta vastaava viranhaltija. Onko ehdotus selkeä ja toteuttavissa oleva?

- Kyllä
- Ei
- Osittain kyllä
- Osittain ei
- Ei kantaa

Perustelut tiiviisti?

15 Lausuntopalaute sosiaalihuollon asiakastietojen kirjaamisesta. Onko ehdotus selkeä ja toteuttavissa oleva?

- Kyllä
- Ei
- Osittain kyllä
- Osittain ei
- Ei kantaa

Perustelut tiiviisti?

16 Lausuntopalaute asiakasmaksuihin ehdotetuista muutoksista?

17 Lausuntopalaute muista säädösmuutosehdotuksista?

18 Antaako esitysluonnos riittävän ja oikean kuvan lakiehdotusten taloudellisista vaikutuksista?

- Kyllä
- Ei
- Osittain kyllä

- Osittain ei
- Ei kantaa

Perustelut tiiviisti?

19 Antaako esitysluonnos riittävän ja oikean kuvan lakiehdotusten muista vaikutuksista ja yhteisvaikutuksista?

- Kyllä
- Ei
- Osittain kyllä
- Osittain ei
- Ei kantaa

Perustelut tiiviisti?

Siikavirta Jaska
Sosiaali- ja terveysministeriö

Juurikkala Virva
Sosiaali- ja terveysministeriö